

Åpenhetsloven

Innledning

Brødrene Gudbrandsen AS er et velrennomert entreprenørselskap med 73 års historie, som ligger ved Lena i Østre Toten. Vi utfører alle typer anleggsoppdrag, fra de små og private til de store, mer tekniske prosjektene. Vi er opptatt av å være en profesjonell samarbeidspartner som gir trygghet. Brødrene Gudbrandsen består i dag av 60 ansatte.

Selskapet er del av et lite konsern på fire selskaper, og plikter fra i år å redegjøre i henhold til «Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter ([Åpenhetsloven](#))». Vi er bevisst vårt sosiale ansvar og ønsker å bidra til en ansvarlig bygg- og anleggsbransje, og har nå startet arbeidet med å kartlegge vår virksomhet og leverandørkjede. Styret og daglig leder er ansvarlige for beslutninger knyttet til sosiale, økonomiske og miljømessige temaer, og har det overordnede ansvaret i arbeidet med Åpenhetsloven.

Aktsomhetsvurderinger

Ifølge Åpenhetsloven plikter man å følge Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD) sin veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv. Denne prosessen innebærer følgende punkter:

1. Forankre ansvarlighet i virksomhetens retningslinjer.
2. Kartlegge og vurdere faktiske og potensielle negative påvirkninger for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, som virksomheten enten har forårsaket eller bidratt til. Direkte i egen forretningsvirksomhet eller gjennom leverandørkjeder og forretningspartnere.
3. Iverksette tiltak for å stoppe, begrense eller forebygge eventuelle funn.
4. Følge opp gjennomføring og resultater av tiltak.
5. Kommunisere til berørte interessenter hvordan tiltak og oppfølging er håndtert.
6. Sørge for gjenoppretting og erstatning der dette er påkrevd.

Dette skal utføres regelmessig og stå i forhold til virksomhetens størrelse, art, kontekst, sannsynlighet for og eventuell alvorlighetsgrad av slike negative påvirkninger.

Undersøkelsene skal ende opp i en redegjørelse som offentliggjøres årlig innen 30. juni og ellers ved vesentlige endringer i virksomhetens risikovurderinger.

Generell risikovurdering

Som entreprenørselskap i Norge er det strenge krav til både arbeidsforhold, HMS og arbeidsrett. Likevel kan det være elementer av usikkerhet forbundet med bruk av leverandører og underentreprenører. I de generelle vurderingene har vi benyttet oss av Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) sin høyrisikoliste, Arbeidstilsynets vurderinger for HMS i bygg i anlegg, samt egne erfaringer og kunnskap.

Vi har på generelt grunnlag identifisert følgende hovedkategorier med størst potensiell forhøyet risiko for brudd på Åpenhetslovens innhold i vår bransje.

Bygg- og anleggsmaterialer

Leverandørkjedene for enkelte bygg- og anleggsmaterialer er komplekse og gir begrenset sporbarhet og lite åpenhet. Dette øker risikonivået for brudd på menneskerettigheter og arbeidsforhold. Spesielt nedover i kjeden til utvinning og bearbeiding av råvarer.

Arbeidsforhold

Bygg- og anleggsnæringen er kompleks og har ofte behov for spesialisert kunnskap. Det er og tidvis tøffe krav til fremdrift og økonomi, og bruken av innleie og underentreprenører kan være stor. Dette kan medføre økt risiko for brudd på områder som arbeidstidsbestemmelser og HMS.

Faktiske vurderinger av leverandørkjede

Vi har igangsatt arbeidet med risikovurderinger i egen leverandørkjede. På grunn av stort omfang av leverandører og at det er første året vi gjennomgår disse, har vi likevel måttet prioritere. Vi har over 400 leverandører totalt, der de 10 største står for over 60% av våre leverandørkostnader. Vi har denne gangen konsentrert oss om de 50 største leverandørene fra 2022, og gjort en vurdering av disse. Vi har hovedsakelig prioritert de som inngår i de identifiserte risikokategoriene. Disse valgene har blitt tatt etter en vurdering av sannsynlighet for og eventuell alvorlighetsgrad av negative påvirkninger.

Hos de selskapene vi ikke hadde eller fant tilstrekkelig informasjon på, tok vi kontakt og etterspurte nødvendig dokumentasjon. Dessverre kom dette arbeidet litt for sent i gang, så det er ikke alle vi har fått tilbakemelding fra innen fristen for publisering av redegjørelsen.

Den generelle forhøyede risikoen i vår bransje er også gjeldende hos oss. Vi ser at våre to klart største leverandører er selskaper med god dokumentasjon på sitt arbeid på området. Likevel ser vi at vi har flere leverandører av betydelig størrelse, som vi foreløpig ikke har klart å finne tilstrekkelig dokumentasjon hos. Dette vil vi følge opp i tiden fremover.

Vurderinger av egen organisasjon

Hos Brødrene Gudbrandsen er vi opptatt av å sikre et trygt og godt arbeidsmiljø. Alle ansatte får nødvendig kursing og opplæring, blant annet arbeidsvarslingskurs og førstehjelpskurs. Vi setter HMS høyt, og utfører alt arbeid i henhold til instruksjer og regler fastsatt i bygg- og anleggsbransjen og i norsk lov. Vi tar sterk avstand fra arbeidslivskriminalitet, som svart arbeid og sosial dumping.

Funn og tiltak

Det viktigste funnet i våre undersøkelser, er at de aller fleste av våre leverandører er solide og seriøse selskaper. Selskaper som har god dokumentasjon tilgjengelig, både for egen virksomhet og for arbeidet med kontroll av leverandørkjeden. De aller fleste er og basert i Norge.

Våre undersøkelser har så langt ikke avdekket faktiske negative påvirkninger på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, verken i eget selskap eller i vår leverandørkjede. Slike undersøkelser vil standardiseres og integreres i vår organisasjon, og pågå kontinuerlig i tiden fremover.

For å understøtte dette arbeidet, planlegger vi å utarbeide en egenerklæring som våre underleverandører må signere, der det blant annet blir fokus på å fremme Åpenhetslovens formål. Vi vil forvente at våre leverandører stiller samme krav til sine underleverandører, som vi gjør til våre.

Skulle vi avdekke faktiske eller potensielle negative konsekvenser i fremtiden, vil nødvendig tiltak bli igangsatt. Vi vil og sørge for gjenoppretting og erstatning der dette eventuelt er påkrevd.

Lena, 23.06.2023

Erik Gudbrandsen
Styreleder

Nils Olav Gudbrandsen

Stein Gudbrandsen

Rolf Anders Faraas

Frode Tangsveen
Daglig Leder